

Gondolkodjunk, ha már vagyunk!

Válogatás
a székesfehérvári szkeptikus konferenciák előadásaiból

Szabadművelődési fóliánsok – 2.

Sorozatszerkesztő:
Tóth László

Borítóterv:
Sz.Büki Zsuzsanna, Trupka Zoltán

Lektorálta:
dr. Nagy Rezső

Fotók:
Fűrész Gábor, Kis Réka, Németh László, Trupka Zoltán, Várhegyi Péter

A kiadvány a



támogatásával jelent meg

Szerkesztette:
Pintér András és Trupka Zoltán

Kiadja:
A Szabadművelődés Háza
Székesfehérvár, 2004.

KIADÓI ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

Ön A Szabadművelődés háza nemrégiben útjára indított Szabadművelődési Fóliánsok című sorozatának második darabját tartja a kezében.

A „szabadművelődés” a magyar művelődéstörténet egy kivételes, mondhatni kegyelmi pillanatának terméke: a II. világháborút követő koalíciós korszak kultúrpolitikai koncepciója viselte ezt az elnevezést.

A korszak kultúrteoretikusai úgy gondolták, a művelődni vágyó polgár van annyira felnőtt, hogy mindenféle irányítás, „segítség” nélkül is el tudja dönteni, hogy a lehetséges kínálatból mi az, amit fogyasztani, netán művelni akar. Nyilván a politika beavatkozási lehetőségét akarták minimalizálni.

Ők, a maguk szent hevületében, persze még nem láthatták előre, hogy ez a „segítség” nem csak politikai indíttatású lehet.

Vezérelheti, mondjuk, gazdasági érdek is. Például a média gazdasági érdeke, amit mindközönségesen példányszámnak, vagy nézőszámnak hívunk.

Ezért aztán nem láthatták előre, hogy komoly gazdasági (lehet, hogy ezen keresztül politikai?) érdek fűződhet ahhoz, hogy ki tudja hanyadik típusúan találkozunk földönkívüliekkel, halottlátókkal, parafenoménekkel meg para-mindenféléekkel...

Márpedig a művelődés szabadságának elve azt kívánja, hogy semmilyen külső érdek sem befolyásolja az egyén választását.

Vagy ha ez elkerülhetetlen (és úgy látszik, az) akkor legalább hallathassék a másik fél hangja is - ha már hallgattassékról szó sem lehet.

Ez a szándék, mondhatni dac hívta életre kilenc évvel ezelőtt a *szkeptikus találkozókat*, és ez a dacos szándék adhatja ki velünk ezt a kis könyvet.

Nem nagyon régen még büszkék voltunk arra, hogy vannak mifelénk *másként gondolkodók*.

Ma már annak kell örülnünk, hogy vannak, akik egyáltalán gondolkodnak. Ha már vannak.

Székesfehérvár, 2004. november

Tóth László
A Szabadművelődés Háza
igazgatója

Bevezetés

1995. május 13-án a kora esti órákra eléggé lehült a levegő Székesfehérvár belvárosában és egy kisebb zápornak is részesei lehettünk. Ennek a könyvnek a története ekkor kezdődött, és a Monty Python stílusához szokott olvasók várakozásával ellentétben a körülményeknek is fontos szerepe volt abban, ahogyan a további fejlemények alakultak.

Gyakran mondják a szkeptikusokra, hogy nem hallgatják meg a másik felet, kapásból elutasítanak minden érvet, sőt bizonyítékot. Nos részben ennek megcáfolására, részben „nyereségvágytól” vezérelve és persze nem kis kíváncsisággal mentem el arra a „Tavaszi ufőfesztivál”-ra, melyet a Megyei Művelődési Központ szervezett a fenti napon Székesfehérvárott. Sok szempontból tanulságos volt a rendezvény. Ezekről a Természet Világa 1995. szeptemberi számában megjelent cikkben be is számoltam. (Innen az anyagi érdek...)

Az ufőfesztivál hosszúra és kimerítőre sikeredett, hazafelé ballagva pedig a már említett

záport is sikerült kifognom. Aztán otthon megszáritkozva a meleg lakásban és édesanyám kiváló töltött paprikája révén hamar összeszedtem magam. Ekkor jött az ötlet, hogy érdemes lenne a szkeptikusok számára találkozókat rendezni, ahol fórumot kaphatnak, és tapasztalatot cserélhetnek.

Első lépésként megkerestem A Szabadművelődés Háza igazgatóját és helyettesét, akik örömmel fogadták az ötletet. Őket is nagyon zavarták azok az „áramlatok”, amelyekkel tele volt a sajtó, másrészt nekik is voltak hasonló elképzeléseik.

Az évek során többen is felvetették, hogy párbeszédet, esetleg vitát kellene kezdeményezni a „másik oldallal”, volt, aki határozottabb fellépést követelt. Véleményünk szerint az áltudományos és tudományellenes nézetekkel szemben, de még inkább a tudomány és az értelem nevében, sokféle formában fel lehet és fel is kell lépni. Bizonyos helyzetekben hasznos, sőt szükséges lehet a párbeszéd vagy akár a vita, de a mi rendezvényünknek nem ez a célja! Sokkal inkább muníciót nyújtani azoknak, akik fel szeretnének lépni a szellemi környezet védelme érdekében. A résztvevők tapasztalatot cserélhetnek, és egymástól is tanulhatnak, hiszen egy csillagász nem feltétlenül tud szakvéleményt mondani orvosi kérdésekben, egy biológustól sem várhatjuk el, hogy kvantumfizikai problémákban állást foglaljon.

A tapasztalatcsere mellett az ismeretterjesztés is célja a rendezvényeinknek. A találkozók mindig nyitottak, és a nagyközönség az adott területek legjobb szakembereitől értesülhet olyan témákról, amelyekről ellentmondásos nézetek uralkodnak a köztudatban.

Ezzel a szándékkal adjuk ki ezt a könyvecskét is. A kilenc konferencián mintegy 60–70 hosszabb–rövidebb előadás és hozzászólás hangzott el. A rendelkezésre álló anyagokat témák szerint csoportosítottuk. Ezek közül is a legjellemzőbbeket adjuk közre, természetesen rövidítve. Egyfajta cikkgyűjteményt nyújtunk át az olvasónak, amely akár breviáriuma lehet a szkeptikusoknak. Nem a szerkesztők munkája miatt, hanem azért, mert tényleg sok terület, nagyon sok szempont, rengeteg érdekes téma, értékes gondolat és hasznos információ hangzott el az évek során. Kár lenne ezeket veszni hagyni.

A könyv létrehozásában sokat segítettek maguk az előadók is. Kijavították a gépelés során elkövetett hibákat, pontosították a leírtakat. Azokban az esetekben, ahol találtunk már megírt változatot, ott – az előadókkal teljes egyetértésben – elsősorban azt vettük figyelembe. Itt kell kiemelten köszönetet mondanunk Staar Gyulának, a Magyar Örökség-díjas Természet Világa főszerkesztőjének, aki hozzájárult, hogy az „anyalapon” és a Szkeptikus Lapokban megjelent írásokat felhasználhassuk.

A Pi vízről szóló anyagot a Parajfálók klubja honlapjáról (www.zoty.hu/para/parajfal.htm) vettük át és használtunk fel, természetesen a szerző hozzájárulásával.

A konferenciákról szóló beszámolók többsége a TELAPO-ban, a Terkán Lajos Bemutató Csillagvizsgáló időszak kiadványában jelent meg.

A témák különbözőségéből, illetve az előadások formai elemeiből is következik, hogy nem lehetett minden előadásról azonos terjedelmű cikket írni. Technikai és terjedelmi korlátaink miatt sem tudtunk annyi előadást felhasználni, amennyit terveztünk. Ennek pótlására – reményeink szerint – gyűjteményünk folytatásaiban nyílik majd lehetőség.

Az előadások egy része hangfile formában letölthető a <http://telapo.datatrans.hu/szkeptikus> címen található honlapról, amiért dr. Hudoba Györgynek tartozunk köszönettel. Munkánkhoz nagyon sok segítséget nyújtott Varga Magdolna.

Kiadványunk címe Bencze Gyulától származik. Ő alapította meg a hazai szkeptikus mozgalmat, s ezt választotta a tevékenység mottójául. A kötet címe tehát egyben a magyar szkeptikusok jelmondata is.

Trupka Zoltán

A hazai szkeptikus mozgalom rövid története

Budapesten, a Kossuth Klubban 1992. március 19-én mintegy hetven ember – hitvallásuk, politikai hovatartozásuk, szakmájuk tekintetében a legkülönbözőbbek – megalakították a magyar szkeptikusok első szervezetét, a Tényeket Tisztelők Társaságát. Az alapítók között voltak neves tudósok, világhírű bűvészek, az ismeretterjesztés tisztaságáért felelős tudományos újságírók, egyetemi oktatók, tanárok és diákjaik, a természettudományok iránt elkötelezettek, de bölcsészek is. Közfelkiáltásra elnöküknek az áltudomány elleni küzdelem ismert harcosát, a neves agykutatót, Szentágothai János akadémikust választották.

A társaság fő célkitűzése: a meggyőzés erejével, a csalások leleplezésével igyekezzen visszaszorítani az áltudományokat. Széleskörűen terjessze a kritikus gondolkodás szellemét, a racionalitást. Hatékonyabb tudománynépszerűsítéssel, a józan ész immunrendszerének erősítésével, kritikus gondolkodásra neveléssel akadályozza meg az emberek félrevezetését.

Miért éppen 1992-ben jutottak e társaság megalapításának a gondolatára? A nyolcvanas évek végén, a kilencvenes évek elején az áltudományok új, nagy hordalékhulláma érte el a kelet-európai régiót, így hazánkat is. Kedvezett az áltudományoknak a világszerte erősödő tudományellenesség, valamint a nagy társadalmi változásokat követő emberi elbizonytalanodás. A ránk köszöntő jótékony demokrácia megengedő lett az áltudományok vonatkozásában is. Mivel az áltudományok korábban a tiltott szféra részei voltak, képviselőik a megváltozott világban ezt ügyesen fordították az emberek szimpátiájának megnyerésére.

A lapokban szaporodni kezdtek az áltudományt népszerűsítő írások, a rádióban és a televízióban a csodatévőt, természetfölöttit népszerűsítő áltudományos műsorok. Mondván, erre van igény! Az emberek megdöbbenően figyelték a soha nem látott környezetszennyezést. Bencze Gyula (*01. kép*), a KFKI magfizikusa ez időben az Új-Mexikó Egyetemen dolgozott, felvette a kapcsolatot az amerikai székhelyű CSICOP-pal, az „Állítólagos Paranormális Jelenségeket Vizsgáló Bizottsággal”. A CSICOP-ot 1976-ban alapították az Amerikai Egyesült Államokban. A Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal havonta kiad folyóiratot, tagjai és tanácsadói között nemzetközi híró tudósok, köztük jó néhány Nobel-díjas van. Alapító tagjai közé tartozik a világhírű bűvész, James Randi. A Tényeket Tisztelők Társasága huszonötödikként lépett a nemzetközi szkeptikus szervezetek sorába, amelyek szoros kapcsolatot tartanak a mozgalmat elindító amerikai CSICOP-pal.

Bencze Gyula megismerte „kifinomult” módszereiket, melyekkel a hiszékenység vámszedői ellen küzdenek. Hazatérve azonnal társakat keresett az itthoni frontvonalakon vívandó felvilágosító küzdelemhez. A Természet Világa szerkesztőségében és szerkesztőbizottságában cselekvőkész, természetes szövetségesekre talált. A folyóirat még 1991 októberében vendégül látta Barry Karr urat, a CSICOP ügyvezető igazgatóját. A megbeszélések akörül forogtak, miként tehető hazánkban is szervezettebbé, hatékonyabbá az áltudományokkal szembeni felvilágosító tevékenység. Ekkor gondoltak először egy magyar szkeptikus csoport létrehozására.

Barry Karr találkozott a Természet Világa szerkesztőségének és szerkesztőbizottságának tagjaival, valamint a Magyar Természettudományi Társulat képviselőivel. A beszélgetésen jelen voltak azok a tudósok, akik már eddig is többször hallatták hangjukat az áltudományok ellen: Szentágothai János, Almár Iván, Ádám György, Beck Mihály, Bencze Gyula. Később Bencze Gyula megkérte Barry Karr urat, segítsen Magyarországra hozni James Randit. A világhírű bűvész, a parafenomének réme, előszeretettel és látványosan leplezi le a csalókat. A Heliosz Stúdió, a Természet Világa és mindenekelőtt Bencze Gyula kitartó, lehetetlent nem ismerő szervezőmunkájának eredményeként 1992 januárjában megérkezett Budapestre James Randi.

A MOVI Heliosz Stúdiójának munkatársai filmet készítettek róla. Látogatása alkalmával részt

vett a Természet Világa diákpályázatán, majd 300 dolláros szkeptikus különdíjat alapított a fiataloknak. Ennek jelentőségét tovább emeli a tény, hogy a világhírű bűvész először nálunk hirdette meg a diákok szkeptikus díját, nemzetközivé csak nemrégén tette.

Randi a budapesti Planetáriumban bemutatta azokat a trükköket, amelyekkel Uri Geller és más parafenomének elkápráztatták a világot. Láthattuk, hogyan segíthetnek a bűvészek a csalások leleplezésében. A természet nem csal, csak az ember, ezt legjobban ők tudják demonstrálni. Randi a közönséggel gondolatátviteli kísérleteket végzett, majd „élesben” is bemutatta, miként operálnak a manilai csodadoktorok. A planetáriumi „beteg” szerencsére túlélte a műtétet.

Randi látogatásának idejére napilapjaink végre nemcsak parafenoménnel, hanem trükkjeiket leleplező James Randivel is „tele lettek”. Nem sokkal távozása után megalakult a magyar szkeptikusok társasága.

A Természet Világa 1991-ben szkeptikus rovatot indított, a középiskolai diákpályázatán szkeptikus különdíjat hirdetett, a nyertes diákok írásai Amerikában is megjelentek. Többek között a Skeptical Briefs és a Skeptical Inquirer-ben közöltek írásokat a magyar szkeptikus mozgalomról, a Természet Világáról, a székesfehérvári gabonakörökről.

A Tudományos Újságírók Kamarája a napilapoknál, folyóiratoknál, a rádiónál, a televíziónál dolgozó tagjain keresztül igyekezett hatni a médiára. Szaporodtak a felvilágosító írások, az áltudományokat leleplező rádióműsorok, egyszer-egyszer a szkeptikusok is megjelenhettek a tévé képernyőjén.

A hazai szkeptikusok fellegvára a Természet Világa szerkesztősége lett, itt futottak össze a szájak, ide érkeztek a telefonok, ha valaki szkeptikus előadássorozatot tervezett indítani, ha előadót kértek a határainkon túli magyar tannyelvű iskolákba, nyári tudományegyetemekre, rádióműsorokhoz, tévéadáshoz.

A szkeptikusoknak rövidesen „felsőbb szintű” szövetségese született. Ádám György elnökletével megalakult a Magyar Tudományos Akadémia Ismeretterjesztő Bizottsága, mely szintén feladatának tekintette az áltudományok elleni fellépést.

1994. szeptember 8-án nagy veszteség érte a szkeptikusokat, és az egész magyar tudományt. Elhunyt Szentágothai János. Méltó utódát nem volt könnyű megtalálni. A szkeptikusok vezetősége 1996 végén új elnököt választott, Czelnai Rudolf akadémikust.

A Társaság központja a Természet Világa szerkesztőségéből a Fővárosi Oktatástechnikai Központba, Kabdebó Györgyhez került át. Ő létrehozta a Társaság honlapját. Sajnos ez a nagyon fontos kezdeményezés idővel elaludt.

A magyar szkeptikusok tevékenysége 1997 elején újabb, régóta várt ággal bővült. A Természet Világa mellékleteként megjelent a Szkeptikus Lapok első száma, melyet a következő években még kettő követett. Közben az Élet és Tudomány vonzáskörében otthonra lelt a Vassy Zoltán vezette Parajfalók Klubja. A könyvkiadók közül először Votisky Zsuzsa, a Typotex Kiadó vezetője lett vevő a szkepticizmusra, szkeptikus könyveket kezdett megjelentetni, Carl Sagan, Michael Shermer és Makai Mihály munkáját.

A Szabadművelődés Háza 1995-ben karolta fel Trupka Zoltán és a fehérvári csillagászok kezdeményezését, és azóta ad otthont a Szkeptikusok Országos Konferenciájának. A példa követésre talált: ez év februárjában a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen Härtlein Károly tanszéki mérnök megszervezte az első Budapesti Szkeptikus Konferenciát. Az előadóterem zsúfolásig megtelt, akik nem fértek be, interneten követhették az előadásokat és a vitákat.

Legutóbb Csongrád is megerősítette helyét a hazai szkepticizmus térképén. A Bársony István Mezőgazdasági Szakközépiskola tanára, Kecskés László figyelemreméltó kezdeményezéseként „Szkeptikus kirajzás” címmel szkeptikus órákat tartottak neves tudósok a város középiskoláiban.

A hazai szkeptikusok új hullámának tehetséges képviselője, Hraskó Gábor a Természet

Világában „X-aknák” címmel sikeres sorozatot indított. A sorozat rákerült a folyóirat internetes változatára, ma önálló egységként érhető el.

A neves médiasztár Vágó István 1997-től vitt új szint, harcos szemléletet a szkeptikusok küzdelmébe. Tévékamerák előtt, nyilvános vitát vívott a távgyógyító Gyurcsokkal, majd Hraskó Gáborral közösen tévésorozatot indított az ATV csatornáján. A vitamúsorokban érvek, ellenérvek csaptak össze, több-kevesebb sikerrel. Emlékezetes adás volt Egely György sarokba szorítása.

A Tényeket Tisztelők Társasága 2002 októberében új vezérkart választott. Elnökünk Meskó Attila akadémikus, főtítkárnk Hraskó Gábor informatikai tanácsadó lett. Az értelem méltóságáért vívott küzdelem végeláthatatlan története tovább íródik.

Staar Gyula – Trupka Zoltán

Székesfehérvár, a kritikus gondolkodás bástyája

Az irracionális és az áltudományok térhódításának veszélyét viszonylag korán felismerték a hazai tudományos közösség kiemelkedő alakjai. Szentágothai János akadémikus, az MTA egykori elnöke a Parlament nyilvánossága előtt lépett fel a beteg emberek kiszolgáltatottságából hasznot húzó sarlatánok ellen. Beck Mihály akadémikus írta meg magyar nyelven az első könyvet a tudomány és áltudomány viszonyáról, és az áltudományok természetrajzáról. Ide sorolhatók még Vekerdi László írásai is, amelyek szintén időben jelezték, hogy szükség van az áltudományok térhódításának visszaszorítására. Ezek a kiemelkedő tudósok azonban akkoriban csak magányos harcosok voltak az irracionális elleni dzsungelháborúban.

James Randi 1992-beli rövid budapesti látogatása nagy lökést adott a kritikus gondolkodás hívei, a szkeptikusok ügyének. A világhírű bűvész és szkeptikus nagy érdeklődést kiváltott előadása és személyes elkötelezettsége a tudomány mellett hozzájárult ahhoz, hogy 1992 áprilisában megalakult a Tényeket Tisztelők Társasága, a hazai szkeptikus mozgalom első szervezete, Szentágothai János, mint alapító elnök vezetésével.

A hazai szkeptikusok mozgalmának első lépései még arra irányultak, hogy megkeressék helyüket az egyre inkább átalakuló társadalomban. A mozgalom kiteljesedésében fontos mérföldkő volt 1995, amikor a Szabadművelődés Háza Székesfehérvár Önkormányzata támogatásával felkarolta az ügyet, és megszervezte a magyar szkeptikusok első találkozóját. Az összejövetel sikere nyomán jött létre a ma már hagyománnyá vált szkeptikus találkozók sorozata, amelynek egyre növekvő lelkes közönsége a kiemelkedő előadókat felvonultató, érdekes és aktuális témákkal foglalkozó előadásokat nagy érdeklődéssel kísérte. Feltétlenül köszönet illeti Székesfehérvár, „a legszeptikusabb magyar város” vezetőit és a lelkes szervezőket, köztük Hudoba Györgyöt és Trupka Zoltánt azért, hogy az elmúlt tíz év rendezvényei a hazai szellemi élet fontos eseményeivé váltak, és a média figyelmét is felkeltették,

Kitűnő kezdeményezésnek tartom az elmúlt évek legérdekesebb előadásainak gyűjteményes kiadását, amely válogatás remélhetően sokaknak felkeli az érdeklődését azok között is, akik eddig csak a kereskedelmi tévécsatornák szellemi környezetszennyezésének voltak kitéve. Kívánom, hogy ez a vállalkozás is olyan sikerrel járjon, mint a szkeptikus találkozók tizedik születésnapját ünneplő sorozata.

Dr. Bencze Gyula

KFKI Részecske és Magfizikai Kutatóintézet

Szentágothaira emlékezem...

Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy találkozhattam Szentágothai János professzorral, amikor 1992-ben előadóként meglátogattam Magyarországot, hogy elmondjam az embereknek: amiről gyakran úgy gondolják, hogy paranormális vagy természetfeletti, az valójában teljesen hétköznapi dolog – vagy egyszerűen csak trükk. Nyíltszívű és túlradó érzelmű úr volt, aki izgatottan jött oda hozzám, hogy a média jelenlétében hamarosan teszteljünk egy „*mágneses nőt*”, aki azt állította, hogy mágikus módon a testéhez vonzza a fémtárgyakat. Hozzátette: „*képzelve el, az újságírók szerint a dolog nem csalás, azt ők jól megfigyelték.*” Azt válaszoltam a professzornak, akivel nagyon hamar összebarátkoztunk, hogy tapasztalataim szerint gyakran igen nagy különbség van az újságírók állításai és a valóság között. Amikor a kellemes külsejű „*mágneses nővel*” végül találkoztunk a sajtó jelenlétében, Szentágothai professzor egészen elképedt, amikor azt látta, hogy a mutatvány mennyire nyilvánvalóan primitív. A hölgy mindössze egy kanalat és egy kis tányért tett hátrahajtott, vastagon kikészített homlokára, amelyről így a tárgyak nem csúsztak le. „*Ez kérem egyszerű adhézió, általános iskolai anyag!*” – mondta megrökönyödve Szentágothai professzor. „*Ezt bárki meg tudja csinálni!*” Nagyon elcsodálkozott, hogy az újságírók beszámolója milyen lelkesen méltatták ezt a mutatványt. Próbaként a nő homlokára egy kis púdert szórtam, ezután aztán a tárgyak egy másodpercig sem maradtak meg a homlokán.

„*Nagyon tanulságos volt számomra*” – mondta Szentágothai. „*Mostantól nem leszek annyira jóhiszemű a sajtóval, nem hiszek a média csodálatos történeteinek.*” Azt javasoltam neki, hogy a civil életben is ugyanazt a szigorúságot alkalmazza, amit tudományos munkája során megkövetelne önmagától – ő ezzel egyetértett.

Rendkívüli intelligenciájú, jó humorú ember volt, igen nagy kíváncsisággal és kellemes modorral. Bár nem mondhatom, hogy tudományos munkásságát jól ismertem, azt azonban állíthatom, hogy hosszú beszélgetéseink mindkettőnk számára igen hasznosak voltak, és soha nem fogom elfelejteni egy-egy megjegyzését. Fontosnak tartotta munkáját a magyar szkeptikus közösségben. Őszintén sajnálom, hogy nem volt alkalmam visszatérni Magyarországra, hogy ismét találkozzam vele, de még mindig szívemben őrzöm szívből jövő kacagását és életörömet. A nagy emberek mindig túl korán itt hagynak bennünket ...

Szentágothai János öröksége mindannyiunk számára érték. Természetéből adódóan szkeptikus volt, mindig arra bátorította a fiatalságot, hogy tegyenek fel kérdéseket, ahelyett hogy azonnal elfogadnák, amit mondanak nekik. Biztos vagyok benne, hogy aki csak találkozott vele, ismeretekben gazdagabban távozott tőle. Magyarországon, ahogy a világ minden országában, ahová eljutottam, nagy szükség van arra, hogy a szkeptikus hozzáállást és a kritikus gondolkodást terjesszék és tanítsák. Ezért arra biztatom a székesfehérvári szkeptikusokat, hogy üzenetüket juttassák el országukban mindenhová – onnan pedig a világ többi részébe is. A Magyar Tudományos Akadémia hathatós segítségével igazi csodát lehet elérni a tudás és az oktatás terén.

James Randi
(Fordította: Bencze Gyula)

A SZKEPTIKUS TALÁLKOZÓKRÓL

Ezek az összejövetelek mindig érdekesek és hasznosak. Öröm látni és hallani a racionális gondolkodás mellett szenvedélyesen érvelő tudóst, vagy a média paranormális színjatszásait őszintén elítélő média-gurut. Sok olyasmi kerül a tudomány éles reflektorfényébe, ami csak a sötétben virulens – ez önmagában is igazolja a találkozók fontosságát!

Gyakran hallható az a vád, hogy ezeken az összejöveteleken csak az egyik oldal vesz részt, vagyis azok, akik amúgy is meg vannak győződve a tudományos felfogás igazáról. Érdemes-e egymásnak tartani ilyen előadásokat, vagy inkább nyílt vitákra lenne szükség az ellentáborral? Véleményem szerint a mai bonyolult világban, ahol minden oldalról szünet nélkül érik az embert a hihetlent, a valószínűtlent vagy a csalást tényként és igazságként terjesztő próféciák, igenis szükség van arra, hogy a szkeptikusan, vagy inkább racionálisan gondolkozók közösen érveljenek a tudomány nyelvén. Annak, aki Fehérváron előad, felelőssége van, mert annak, amit mond, súlya van. Folytassuk együtt!

Dr. Almár Iván

A könyv tartalma:

KIADÓI ELŐSZÓ

Bevezetés

A hazai szkeptikus mozgalom rövid története
Székesfehérvár, a kritikus gondolkodás bástyája
Szentágothaira emlékezem

ÖSSZEFOGLALÓ A SZÉKESFEHÉRVÁRI SZKEPTIKUS TALÁLKOZÓKRÓL

Előadások a kozmikus mitológiából

New Age vagy elektronikus középkor?

Veszélyeztetett jövőnk

A tudomány határain innen és túl

Ezredforduló a babona jegyében?

Új évezred – régi babonákkal

A Földön belüli élettől a Földön kívüli életig

Természet és gyógyászat

Felmoszuk-e a lépcsőházat?

„A démonok köztünk vannak”

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

VÁLOGATÁS AZ ELHANGZOTT ELŐADÁSOKBÓL

Ki is az a szkeptikus? (dr. Bencze Gyula)

A média felelőssége (Vágó István)

A média és a tudomány (dr. Bencze Gyula)

Tévtanok terjesztésének technikája (Bartha Lajos)

Tévedés a tudományban (dr. Beck Mihály)

Koincidenciák és egyéb kis valószínűségű események (dr. Laczkovich Miklós)

Mesteri álarcok (Benkő Andrea)

Hipnózis – mítosz és valóság (dr. Mészáros István)

A homeopátia tudományos kritikája (dr. Görög Sándor)

Szkeptikus utazás a halálig és vissza (dr. Bárdos György)

A fillér forintosítása Pi vízzel (Vassy Zoltán)

Beszámoló nemzetközi szkeptikus találkozóról (dr. Czelnai Rudolf)

Távol- és közelhatások (dr. Almár Iván)

Évezredek blöffje, az asztrológia (Csaba György Gábor)

Darwin – A bajok eredete (Hraskó Gábor)

Baktériumok az űrből (dr. Lukács Béla)

Földön kívüli civilizációk kutatása (dr. Almár Iván)

Miért „szeretjük” Dänikent? (dr. Galántai Zoltán)

Holdi telkek jutányos áron?! (Interjú dr. Gál Gyula űrjogásszal)

Kozmikus karambolok (dr. Both Előd)

Globális felmelegedés vagy globális félreértés? (dr. Vissy Károly)

SZÉKESFEHÉRVÁRI RANDI-DÍJASOK

A fehérvári gabonakörről – hat év után - Interjú az *alkotókkal*

A kettéfűrészelt kupola esete, avagy ufó a szemetes kosárból* (Fűrész Gábor)

Nem mind ufó, ami fénylik (Pintér András)

Lakóbizalminak! (Tóth László)

A SZKEPTIKUS TALÁLKOZÓKRÓL (dr. Almár Iván)